

ALEGERI
LIBERE

Discurs rostit cu privilegiul responsului Camerii la

DISCURSUL TRONULUI

(Noembrie 1887)

DE

ALEXANDRU G. DJUVARA

DEPUTAT AL BRAILEI.

BRAILA

Tipo-Litografia Universală, — C. P. Nicolau

1887

ALEGERI
LIBERE

Discurs rostit cu prilegiul responsului Camerii la

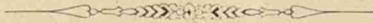
DISCURSUL TRONULUI

(Noembre 1887)

DE

ALEXANDRU G. DJUVARA

DEPUTAT AL BRAILEI.

BRAILA

Tipo-Litografia Universală, — C. P. Nicolau

1887

Domnilor Deputați,

O experiență îndelungă, tristă, ne-a edificat pe fie-care din noi asupra făgăduelilor anuale ale Mesagiului. Dacă dar Mesagiul nu este pentru noi o încurajare, o speranță în viitor, el este de sigur o amintire durerósă, o privire desilusionată asupra trecutului; auzind câte ni se spune să facem, ne aducem aminte fără voie că nu am făcut nimic!

Suntem încă asupra discuțiunei temeliilor ce trebuie să punem Statului nostru; și mai înainte de a saluta răsăritul *erei noi*, atât de făgăduită, vom vedea, de sigur, apusul acelora cari ne-au promis-o.

De astă dată însă, discursul Tronului conține mai mult de cât făgădueli, el este și un arsenal bogat de luptă întocmit în potriva opozițiunei. Și, dacă nu am avut privilegiul să felicităm guvernul asupra chipului cum au slujit creditele de entusiasm la înarmarea țării, de sigur îi aducem omagieile noastre de grija cu care a veghiat la apărarea partitului său.

Nu voiți vorbi, d-lor, de politica exterióră.

Mă voiū mulțami numai să amintesc indecisul amenințător pentru viitorul țării, în care a rămas cestiunea *convențiunei consulare cu Germania*. Ați amânat'o pentru timpuri mai bune; nu vă puteți presenta la alegeri cu umilirea țării; or cum ar fi însă, convențiunea consulară cu Germania va rămânea o pată a regimului actual.

De altminteri ați vădut adineaori chiar cu cât de sprintene ocupațiunii vă vorbea d-l Vizanti. Am dat Basarabia, dicea d-sa, dar ni s'a dat și noă Dobrogea. Noi vedem însă că nu mai avem Basarabia, iar Dobrogea ați dat'o de zestre! (Aplause din partea opozițiunei.)

Diceam, d-lor, că Mesagiul astă-dată conține ceva mai mult de cât făgădueli; că el este un arsenal pregătit pentru luptă; mă explic.

Se dice că o dată, un neguțător de principii elastice luase cu împrumut mai multe parale de la un biet creștin și nu voia să i le restituie. Fiind însă constrâns, mai în urmă, acel neguțător de principii elastice dise creditorului: Ași voi negreșit să ți plătesc, dar nu pot; datoresc într' adevăr la multă lume și îndată ce se va afla că ți-am plătit d-tale, mă apucă și cei-lalți. Chiamă-mă însă în judecată, și obținând o hotărîre în potriva mea, fii sigur că te voi despăgubi, căci am nădejde peste puțin să pun și eu mâna pe bani.

Deocamdată nu pot să mă înfățișez la judecată așa cum sunt, reu îmbrăcat, te rog împru-

mută-mi și o giubea a d-tale. Giubeaoa i s'a dat și ast-fel s'a prezentat la judecată.

Atunci judecătorul întrebând pe abilul datornic dacă are să dea sau nu suma cerută, acesta îi răspunde: D-le judecător, nu vedeți că reclamantul este un mincinos? Omul acesta este în stare să dică că și giubeaoa cu care sunt îmbrăcat este tot a lui. Firește, răspunde creditorul, apoi nu ți-am dat-o eu? Iar datornicul mâniat răspunde: Vedeți, d-lor judecător, că minte. (Ilaritate.)

Cam așa a făcut d-l ministru de justiție, când a venit cu inamovibilitatea magistraturei. A luat de la opoziție o idee, care nu era a d-sale, și a prezentat-o înaintea Camerei cu speranța că va fi autorizat să dică țarei: Vedeți bine, și această idee opozanții dică că e a d-lor; mai mult încă, nu vor să ne-o acorde când o traducem în proiect de lege. Inamovibilitatea magistraturei e giubeaoa d-lui ministru al justiției. (Ilaritate).

D, *ministru al justiției, Eug. Stătescu*: Vezi mai bine de giubeaua cu care ai intrat în Cameră; ce ai făcut-o? (Aplauze, Ilaritate).

D. *Al. Djuvara*: Vă voi răspunde îndată: Am păstrat-o, dar am scuturat-o de gunocele ce un contact regretabil lăsase pe dânsa. (Aplause).

D. *ministru de finance, C. Nacu*: Destul că ai pus-o odată murdară pe d-ta.

D. *Al. Djuvara*: D-lor, este trist că atunci

când ați abuzat de toate instituțiunile țării, să nu vă dați înapoi de a pângări un principiu, pentru a vă făuri armă de luptă; căci inamovibilitatea magistraturei încăpută pe mâna d-vastră e mōrtă pentru mai multe decenii...

D. ministru al justiției, Eug. Stătescu: Eū cred că cel puțin d-ta mă cunoști în destul ca să nu te pui în pozițiune de a arunca asemenea acușațiuni pe care d-ta singur nu le crezi.

D. vice-preșidinte; Rog nu mai întrerupeți.

D. Al. Djuvara: Cuvintele mele se adreséză ministrului, și fac o deosebire între d. Stătescu și între ministrul justiției.

Ce lucruri aū mai rămas de altminteri necompromise în acēstă țară, și din ce n'ați făcut o armă de luptă în potriua opozițiunei? Aveați principii, aveați o credință politică: ați pășit peste dānsele fără sfială. Ce cugetați odiniōră și ce cugetați acum vă voiū spune mai în urmă; și atunci când vă vom pune pe d-vōstră față cu d-vōstră însivē, cu alte cuvinte, atunci când vă veți vedea cum erați odiniōră și cât sunteți acum de gārboviți, sunt couvins că nu veți mai putea susține că cēsul din urmă s'a apropiat.

Ce ați făcut cu administrațiunea? Ce aū devenit funcționarii în mâinele d-vōstră?

Cei mai mulți se apropie, se grămădesc, se îmbulzesc, împrejurul guvernului, nu pentru ca să și pună aptitudinile, talentele, la serviciul Sta-

tului, ci pentru ca să se căpătuască la umbra autorităților complexante și fără scrupul. Emulațiunea nu mai însemnă nimic, rîvna de a face mai bine nu există: concurența în servilism și docilitate le-a înlocuit. Guvernul a deschis un mezat permanent la care conștiințele vin să se ofere cumpărării. Fie-care funcțiune nu mai are *însărcinări* de îndeplinit, fie-care funcțiune are *un caet de sarcini*, în care stă prevădută dosa de slugărnicie și de cinism ce trebuie să aibă candidatul pentru ca să obție cutare, sau cutare léfă. (Aplause).

Funcționarul bun, care și împlinește datoria, nu pôte să intre în grațiile d-vóstră, căci pe acel funcționar nu l ține ministrul de chică și nu dispune de el; trebuie ca funcționarul să devie prevaricator, trebuie ca funcționarul să devie arbitrar, pentru ca să pótă fi bine vėdut: atunci el devine un instrument al partidului, nu mai e funcționar al țării.

Ce a devenit, d-lor, magistratura? Este des-tul să amintesc că acușații stau 18 luni în puș-cărie, în prevenție, fără ca să fie judecați, pentru ca să arăt ce armă îngrozitoare ați făcut în po-triva poporului dintr'o instituțiune eminentemente populară, juriul. (Aplause din partea minorității). Ce ați făcut la Brăila cu ocasiunea procesului gălățenilor? Ați luat martorii d-vóstră în corpore, i-ați îndrumat către debarcader, i-ați urcat în

vapor ca pe o turmă docilă, la dispoziția d-văstră și 'i-ați trimis la Galați ca să nu pótă depune.

Iată, d-lor, magistratura. Când vom mai adăoga pe lângă acestea că ómenii — *nómina adiosa*, sunt decis să nu fac ni-ci o personalitate — că ómenii cu înaltă poziție în Stat au traficată cu justiția suverană a țarei, și au precupețit grație-rile, voiú pune coróna ce se cuvine să o pórte regimul d-vóstră. (Aplause din partea minorității).

De alminteri, d-lor, în tóte sferile de activitate, pretutindení, ómení de valóre, cei care muncesc, cari pot să aducă un contingent de stăruință pentru afacerile Statului, aceștia nu mai însemnédă nimic. Șarlatanií științei, cei ce sunt gata să falsifice doctrinele, să escamoteze principiile, să contrafacă cifrele, iată ómenii, pentru cari sunt rezervate laudele d-vóstră. Cumulul a ajuns o plagă rușinósă pe corpul națiunei și nu 'mí-ar fi greú ca aci chiar, în încinta acestui Parlament, să arăt persóne bolnave adânc de acest reú. (Aplause din partea minorității).

Ce progres! în vremea lui Cuza, se găsea pe ici pe colea câte un îmbuibat cu lefuri mai multe, căruia Principele nu lipsea de a 'i dice: Ce? Tu ești care mánânci pite multe? De atunci ați făcut mari progrese. Dacă ar reinvia Cuza și ar veni aci în Parlament, la câți n'ar putea el să spună că mánâncă pite prea multe? La câți nu s'ar putea adresa cu acest odios cuvint : cumularđ?

Cumulul, d-lor, înflorește, arbitrariul înflorește.

Aici în Cameră, ultimul refugiū al legalității, vă aduceți aminte d-vóstră scenele scandalóse din anul trecut? Vă aduceți aminte cum un ministru care se ice constituțional, a venit să cer amnarea unei interpelări peste o lună de ile și acésta în disprețul regulamentului Adunrei și al Constituțiunei? Nimeni în afară de minoritate. Aruncați-v privirile în majoritate în jurul d-vóstr; tinerii de valóre cari, or-ce ați face mai curnd sau mai trziu, vor fi ai noștrii, nu ai d-vóstr. (Aplause din minoritate).

Tinerii de valóre și întorc privirile către banca ministerială cu tristețe așteptnd să vadă capitalul lor de muncă întrebuințat. Ei sunt siliți să tacă sau să sprijine proiecte de legi informe, preparate de funcționari subalterni în birourile ministerelor. Amintirile lor de școlă se revoltă puse față în față — cum sunt ilnic — cu insanitățile cari cad ca un torent dupe banca ministerială. (Aplause din partea opozițiunei, protestări, sgomot).

D. *Vice-președinte*: D-le deputat, bine-voiți a întrebuință cuvinte mai parlamentare.

D. *Al. Djuvara*: D-le președinte, retrag cuvntul, dar vă rog să mi dați d-vóstr altul, cci faptul în sine văd că nu se contestă.

D. *I. Rădulescu*: Lecțiunea este dată dupe banca ministerială. (Intreruperi).

D. *Vice-președinte*: Vă rog, d-lor, să faceți tăcere; d. deputat și-a retras cuvântul.

D. *Al. Djuvara*: Să se scóle unul din acești tineri și să 'mă spună la ce proiecte de legi a lucrat? La ce anume ocaziune s'a cerut contingentul său de capacitate și studiu? Ei sunt tratați ca voturi numai și sunt sigur că demnitatea, conștiința lor, mai curând sau mai târziu are să se revolte. D-lor, ați compromis nu numai partidul d-vóstră, în care cađ lucrul nu ar fi tocmai regretabil; ați compromis principiul în numele căruia vă autorizați, ați compromis în parte ideia liberalismului. Ați făcut ca acei ómeni cari dând peste o doctorie care este tãmăduitoare suverană, a luat-o și a falșificat-o ca să beneficieze de ea, distrugând prin acéstă falșificare reputațiunea remediului chiar. Negreșit, eticheta ați păstrat'o, licoarea însă s'a descompus, drojdiile au eșit la supra-față, parfumul liberalismului numai este. (Aplause din partea opoziției).

D-lor, în politică ca și în fabricarea, în baterea monedelor, există o toleranță, se póte ca o monedă să varieze într'un cere restrins al valórei ei. Tot așa și în politică, puteți venind la guvern să atenuați orea-cum punctele ascuțite ale teoriilor d-vóstră din opoziție; dar, ca să săriți de la un pol la altul, să veniți să spuneți astă-đi când sunteți la putere contrariul de ceea-ce spuneți când erați în opozițiune, acésta întrece orí-ce toleranță

și vă atrage pe terenul moralei publice echivalen-
tul pedepsei pe care o merită falsificatorul de mo-
nede, rigórea legilor și disprețul public. (Aplause
din partea opoziției).

Ați omorît regimul parlamentar, ați întrodus
regimul personal și nu ași avea nevoie decât să a-
mintesc câte-va din discursurile rostite dupe banca
ministerială, pentru ca tonul arrogant al dictatoru-
lui să ne fie în memorie.

Nu ați făcut o lovitură de Stat și nici nu pu-
teți să o faceți; dacă ar fi aci d. Kogălniceanu,
d-sa v'ar spune că pentru o lovitură de Stat, tre-
buie două lucruri: o idee și curagiū, d-vóstră nu
aveți de cât stomac și ipocrisie. Ați făcut însă o
serie nesfârșită de lovituri de Stat infinitesimale,
o urmare contiuuă de suprimări de drepturi. Cum
dicea adineaori d. Cozadini: Libertățile toate staū
scrise pe hârtie; ele nu mai sunt însă decât pe
hârtie; aveau, ele au dispărut.

Deci, d-lor, când veniți și spuneți: suntem li-
berali, suntem pentru alegeri libere, căci am scris
în lege secretul votului, aveți dreptate; și noi însă
când venim și vă spunem: Nu sunteți liberali, sun-
teți nu pentru alegeri libere, căci ați violat secretul
votului pretutindenī, și noi avem dreptate. În rea-
litate suntem, dacă voiți, de acord; singura deo-
sebire este că aveți formă pentru d-vóstră, iar noi
avem fondul. (Aplause din partea opoziției).

Aveți, d-lor, Corpuri legiuitoare, aveți o maio-

ritate, aveți încă *deputați*; nu mai aveți însă *representanți ai națiunii*. (Aplause din partea opoziției, protestări din majoritate, sgomot).

Voci: La ordine! (sgomot).

D. *Vice-președinte, N. Dimancea*: Vă rog, d-le deputat, să schimbați cuvântul.

D. *Al. Djuvara*: Pe acesta nu 'l pot schimba. (Aplause din partea opoziției).

D. *Vice-președinte, N. Dimancea*: Nu poate nimeni să contesteze deputaților calitatea de *representanți ai națiunii*:

D. *G. Dimitrescu (Brăila)*: Acésta e opiniunea noastră.

D. *Al. Djuvara*: Ziceam, d-lor, că aveți *deputați* și după părerea noastră nu mai aveți *representanți ai națiunii*. Aveți *miniștrii*, dar nu mai aveți *consilierii* ai Tronului. Aveți, în fine, pentru ca să susțineți toate acestea, aveți *nația d-vóstră de indignați*, dar nu mai aveți cu d-vóstră *națiunea!* (Aplause din partea opoziției).

Ce se petrece acum, d-lor, în sferile d-vóstră diriginte? Ce se petrece cu d-nii *miniștri*? Unii din ei, nu știe lumea de ce sunt *miniștri* și nu o știu nici ei. (Aplause din partea opoziției). Alții, se știe prea mult de ce sunt *miniștri*. (Aplause din partea opoziției). Unii din ei ies din *minister* fără nici un motiv, alții ies pentru prea multe motive. (Aplause din partea opoziției). Unii din ei, — și aceștia sunt *desmerdații* partidului, — s'au

preumblat prin tóte ministerele, dacá n'ar fi făcut de cât să se plimbe! In alte țări constituționale, d-lor, miniștrii când vin pe acea bancă, vin pentru o anume reputațiune parlamentară câștigată, vin prin valórea lor morală; și vė mărturisesc că după a mea credință, trebuie o dosă mare de dresagiú colectivist ca să vadă cine-va în ministerul de interne, o *excellență* administrativă. (Aplause din partea opoziției).

Ați lăsat, d-lor, să se deslănțuească cu prea mare furie consecințele principiilor d-vóstră de de Stat: presiunea și corupțiunea. Aceste principii le-ați dus la ultimele lor consecințe, la ultimul lor hotar. Cine se mai póte opune astăzi la această deslănțuire?

Țara?

Țara este încātușată, îngenuchiată sub călcăile d-vóstră.

Sferele dirigente? Nu cred, d-lor, ómenii cari aú perdut totul, cari nu mai aú nimic, aflându-se împreună și voind să'și mai încerce norocul își pipăe fără folos pusunarele, se întrebă din ochi și sunt nevoiți să mărturisescă unul altuia că nu mai aú nimic. Tot ast-fel când este vorba de a pune vre-o stavilă abuzurilor, arbitrariului, destrăbălării, ómenii din sferele dirigente încerc zadarnic să mai găsească într'ânșii vre-o energie, vre-o putere de rezistența rėului. Strînși la o laltă ei își pipăe în zadar piepturile, și scrutéză de

surda consciințele, căci sunt siliți să 'și mărturisescă unul altuia ruina morală la care au ajuns. [Aplause.]

Nu mai sunteți dar un partid; sunteți un aparat de guvernământ, aparat foarte perfecționat, vă mărturisesc, dar partid nu! Vă lipsește pentru ca să fiți partid politic două lucruri: Vă lipsește o idee conducătoare, un ideal, vă mai lipsește consecința cu trecutul d-vastră.

Ideia conducătoare, idealul politic, pentru ca să știți unde mergeți și pentru ca să vă urmeze țara; dupe d-vastră însă țara nu merge — țara este târâtă.

Consecință cu purtarea de odinioară, respectul trecutului, pentru ca să dați națiunii garanții; ce garanții mai poate da națiunii o grupare în care inimile sunt vacante de convicțiuni?

Știu, d-lor, că iluziunea este puternică, și alții mai prevădători și mai puțin interesați decât sunteți d-vastră s'au putut înșela.

Privind, aci în Cameră, majoritatea atât de devotată, credeți că aveți încă țara cu d-vastră? Iluziune.

Privind majoritatea, vi se pare că țara este cu d-vastră, dar în realitate ea v'a părăsit încă de mult. Vi se întâmplă aceia ce astronomii dic că se întâmplă cu unele stele: noi le vedem, deși ele sunt stinse, pentru că depărtarea lor este atât de mare încât razele lor din urmă încă nu ne-au sosit (aplause)

D. C. I. *Zamfirescu*: In scurt timp se va face și proba decisivă.

D. Al. *Djuvara*: Care este acea probă? Vedeți d-lor, acea probă este atât de învederată, încât a priceput și d. *Zamfirescu*. (Aplause, ilaritate).

Proba care se cere sunt alegerile. Alegerile însă, d-lor, implică o condițiune pe care ați uitat-o pentru ca să aibă independența, *să fie libere*. Atunci când din alegeri libere veți eși triumfători, atunci ați făcut proba cu folos. Alegeri însă libere, sub presidarea d-vóstră, nu pot să fie. (Aplause).

D-lor, vorbiți adesea de guvernul conservator, de presiunile, de ingerințele sale; nu mi este dat nici mie să apăr guvernul d-lui *Catargiu*, nici să tăgăduesc cele spuse pe socotéla sa. Dar comparați un moment vremurile, mijlócele de cari dispunea guvernul conservator și regimul d-vóstră, și veți fi dureros surprinși de progresele ce a făcut réul.

Luați lista funcționarilor de astă-đi și comparați numărul.

Gândiți-vé la mijlócele de presiune ce avea atunci guvernul în mâna sa și asupra mijlócelor de presiune ce le aveți d-vóstră acum. De școlă, de biserică, de instituțiunile de credit, v'ați servit de tot ca de o armă de presiune, ca de o armă de corupțiune. Ce n'ați făcut d-vóstră să intervie în alegeri? Un singur lucru: Libertatea? (Aplause din minoritate).

Ați făcut să intervie în alegeri armata; nu vi

s'a denunțat aci în Parlament că un sergent-major la Focșani puindu-se în capul bandelor a mers de a luat urna cu asalt? Ați făcut armata spectatōre la nelegiuirile comise la Galați. Deputații de Galați sunt aci ca să mărturisească că în fața frontului de soldați s'aŭ bătut lumea și s'aŭ spart capetele. (Aplause din minoritate).

De alminteri, afacerea de la Galați vă arată și-rul complet de nelegiuiri, lanțul întreg de instrumente ce are guvernul la dispoziția sa pentru ca să lupte în alegeri.

Mai antăiŭ intervine administrația, d. Ministru de interne și arată aptitudinile. — și știți dacā are actualul ministru de interne aptitudinē electorale! — Prefecții comisarii, sub-comisarii, agenții de tot felul pregătesc scandalurile, întind cursele, pun la diapasonul dorit *indignațiunea* partidului, și desfrâul electoral începe.

În urmă vine rindul ministrului justiției. Mai antăiŭ intervine grav, aprópe sinistru, născocind procese, înfundând pușcăriile cu victime; mai în urmă autoritatea, demnitatea justiției, o-datā compromisă, cade din sferele mai înalte în mâni subalterne. Excesul de zel al unora, cinismul altora, se deslănțue cu putere în mijlocul destrăbălării care a coprins conștiințele; magistrații devin atunci niște adevărați agenți electorali cutreerând ulițele ca să cerșească iscălituri pentru proteste electorale, ca la Galați. (Aplause).

— Eată mijlocele obicnuite de luptă; pentru aeri
legerile viitoare se mai pregătesc și altele. (2211444)
— Călătoria d-lui ministru de interne nu vă spune
nimic?

— Disolvările consiliilor comunale cari ploă pre-
cum vedeți, în toate zilele, nu vă spun d-văstre nimic?

— Aceste cărți de alegători din Ilfov, falsificate,
și cari au fost reproduse fotograficește de presă,
nu vă spun d-văstre nimic?

— Vedeți, d-lor, cât s'a perfecționat acum siste-
mul nu mai este vorba de falsificarea buletinelor
de la Botoșani; nu mai este vorba de buletinele
de carton puse în plicuri de țiplă de la alegeriile
comunale, este vorba de forța brutală, pusă la ser-
viciul unui guvern cinic, de bandele bătăușilor cari
încongiură ca la Galați localul alegerii și paralizi-
sează ori-ce încercare a alegătorului de a se apro-
pia de urnă.

— Regim al forței brutale, aveți ca emblemă: *băta*.

— V-ați slujit de densa forțe adesea și i-ați în-
cercat — pe spetele cetățenilor fără milă — puterea
de convingere. Ați uitat însă un lucru, ați uitat o
calitate, sigura calitate a bătei, care reese, din în-
săși principiul constitutiv al acestui instrument de
guvernământ: ați uitat că *băta are două capete*.

— Curajii, mergeți mereu înainte, cavalerii cu
ragioși ai ciomagului și dacă nu s'a stins încă în
poporul român ori-ce sentiment de demnitate, fiți
siguri că nu veți întârzia să primiți lecțiunea ce

meritați, și pe care o veți ține minte multă vreme. (Aplause).

Avem însă pentru ca să vă dovedim că sub d-văstre nu pot fi alegeri, avem mărturisirea d-văstre chiar.

Nu am de cât să vă amintesc cuvintele pe cari le-ați rostit în Cameră la adresa grupului junimist. Nu ați spus că d-nii Carp, Marghiloman, Maiorescu... au fost aleși de d-văstre? Nu ați spus asemenea că disidenții de astă-zi sunt aleși d-văstre? Dacă este așa, cine mai rămâne ales liber în această Cameră? Cine s'a ales prin el însuși? (Aplause din partea opozițiunei).

Apoi când d-văstre aveți o grijă atâta de adâncă de situațiune în cât găsiți de cuviință ca în răspunsul la Masagiul Tronului să amenințați cu forța brutală națiunea când tentative vor fi făcute în potriva presiunelor ilegale ale guvernului, cum de puteți susține că unanimitatea națiunei este cu d-văstre? Prin cine? Prin câți-va aleși, tot de d-văstre?

Mi aduc aminte, că anul trecut chiar onor. d. Câmpineanu, într'o mișcare spontance, de convicțiune, respunzând prin întrerupere la un discurs al d-lui Arion i-a zis: „d-le Arion, apoi alegătorii nici nu te-au cunoscut măcar pe d-ta“. Și atunci când cine-va din majoritate a spus că așa sunt aleși tinerii, nu a fost tot d. Câmpineanu, care s'a sculat și a zis: dar bătrânii, cum au fostaleși?

Aceste sunt fapte, sunt cuvinte spuse, consem-

nate cu litere negre pe hârtie albă; ele stau scrise în *Monitor*. Nu ați avut vreme să le îndreptați. (Ilaritate).

După aceste mărturisiri, după cortegiul de nelegiuiri din trecut, cine în această țară mai poate crede că pot fi alegeri supt guvernul d-lui Brătianu?

Aluatul electoral, plămădit prin miș de presiuni fără seamăn, va zămisli în durere o reprezentațiune informă, în care îi va fi rușine țarei să se recunoască. (Aplause).

Eată ce veți produce, dacă veți presida viitoarele alegeri.

Acum se pune întrebarea: Ce este de făcut în fața unei asemenea situațiuni? Nu mai rămâne ore nici o speranță? Și pentru ca să scuture jugul d-văstre țara nu mai are alt mijloc de cât să vă depărteze de la cârmă cu o mână violentă? Nu, d-lor. Din eucerirea îndrăsnéță ce ați făcut o asupra sfintelor noastre drepturi mai resare încă un lucru în ochii țarei desnădăjduite: **Tronul**. Constituțiunea noastră prevede în chip formal că Regele....

D. *Vice-presedinte*: Vă rog, d-le orator, să vă mențineți în Constituțiune; după Constituțiune Regele nu poate să facă obiectul unei discuțiuni.

D. *Al. Djuvara*: D-lor, eu găsesc că destul și prea mult s'a vorbit în această Cameră de Andronic și cei-l-alți confrăți ai săi, și mi-am închipuit că pentru maiestatea desbaterilor noastre

mai trebuie să pronunțăm din când în când și numele Majestății Sale.

D. *Vice-președinte*: Capul Statului trebuie să fie afară de or-ce discuțiune; vă amintesc acésta.

D. *Al. Djuvara*: D-le vice-președinte, eū mărturisesc că n'am avut nici o dată, și acésta am spus-o verde fiind că mi plac lucrurile pe față, n'am avut, dic, nici o dată ideia că biuroul va fi nepărtinitor și ne va protege; dar nu mă faceți că, din acest biuroū chiar compus din patru președinți, să regret că sunteți d-vóstră care ne presidați. Apoi atunci când răspunsul majorității la Mesagiū nu este de cât un lung apel la Tron, atunci când numele Majestății Sale este scris în fie-care linie, de ce, atunci când eū numai cât am pronunțat numele Regelui, v'ați sbârlit? Pentru ce?

Constituțiunea țarei dă drept Majestății Sale Regelui să intervină în luptele politice atunci când o situațiune anormală e impusă țarei. Constituțiunea țarei dând drept Majestății Sale să trimită înaintea Curții de Casație pe miniștrii călcători de lege, îi dă dreptul să depărteze de la alegeri pe un guvern care n'ar da țarei garanția libertății votului. De ce dar, d-vóstră vă emoționați? Dați-ne dreptul să vorbim aci de acésta prerogativă și să vorbim aci de ea, eu atât mai mult, că țara se împarte astă-dzi în două partide: Dinastici, acei cari cer ca Majestatea Sa să intervină, și anti-

dinastiei acei cari tãgãduesc prerogativele Regelui și vor sã 'l oprẽscã. (Aplause.)

Cãnd ați devenit astã-đi adversari ai intervenirei Majestãtei Sale în desbateri, sã ne dați voce sã vã tãgãduim puțința și autoritatea moralã de a o face, când d-vóstrã vã permiteți.

Ce este dreptul, acum aveți ireverința sã scriți în colónele organului d-vóstrã de partid, aceste cuvinte:

„Intr'o țarã constituționalã Capul Statului nu póte, în timpul unei încetãri normale a mandatelor de representațiune, a demisiona un cabinet care pãnã în ultimele momente a avut majoritatea Camerilor pentru sine, cãci, *un asemenea act nu ar fi de cât o curatã loviturã de Stat, care ar putea periclita, nu numai interesele Statului, dar în anumite împrejurãri póte chiar și Tronul.*“

(*Voința Naționalã*, 17 Noembre 1887).

Cãnd d-vóstrã vorbind de prerogativele Regelui, veniți și amenințați Coróna, vã tãgãduesc dreptul de a interveni în desbaterẽ; și când pe lângã acẽstã îndrãsnelã, mai aveți și o alta, cãci, fie đis în treacãt, aveți tóte îndrãsnelile, când amenințați đic și Coróna și pe opozițiune, ce meritați? Iatã în adevěr ce spuneți în același articol al gazetei d-vóstrã:

„Un lucru însã, tot ne-am incumeta sã întrebãm pe capii opozițiunei: Cãnd aũ sub-scris și publicat *manifestul*, s'aũ gândit óre la urmãrile

triste ce ar putea avea acest act nehibzuit? Nu s'aũ temut cã un guvern mai rãsbunãtor de cãt cel actual dãnd frãu liber nemulțumirei publice. *petrile capitalei s'ar putea stropi cu sângele opozițiunei?* "

Cãnd d-vóstrã ați avut indrãsnelã, sfruntarea și fanfaronada sã scriți aceste rânduri, mai aveți insã dreptul sã interveniți in desbatere?

Nu, acest drept vã este ridicat de mult, cãci pãrerea pe oare o afixați ađi despre teoria constituționalã a neintervenirei Regelui n'ați avut'o in tot-d'auna.

Am aci nu acea presã de care țicea d-l ministru al justiției cã se tãvălesce in noroi, ci evanghelia chiar a partidului de la cãrmã, catechismul bunului liberal. Am aci *Alegãtorul liber* unde stã scrisã, sub iscãliturile : d-l Ion Brãtianu, Dim. Sturza, Eugeniu Stãtescu, Ion Cãmpineanu și teoria d-vóstrã constituționalã asupra intervenirei și neintervenirei Regelui. Ne veți permite de acolo de unde teoria stã scrisã, de acolo sã o iaũ, iar nu din prosa actualã a partidului, pe care nu o putem primi de cãt dupã anumite formalități și revisuirii pe care vama le face mãrfurilor suspecte.

Ce țiceti in *Alegãtorul liber?*

Ce întrebare vã puneãți atunci?

Iat'o :

„Ce este un Domn, ce este un Rege *aderãrat constituțional?*

Este un fel de *rege trândav* (roi fainéant), cum avea Franca în timpul de demult? Este el un Domn asiatic, care după ce a dat afacerile țării pe mâinile unui vizir.... [Aplause].

Vedeți d-lór, numele de vizir era inventat de când cu *Alegătorul liber*, mai rămânea de inventat persóna. (Aplause).

„Este Regele, diceam un Domn asiatic, care după ce a dat afacerile țerei în mâinile unui vizir nu se mai ocupă de țara sa până în ziua când un capriciū produce schimbarea ministrului atât de pu-ternic, precum un alt capriciū provocase numirea sa?

Este Domnul, Regele constituțional un fel de **mikado** japones, neavând altă ocupațiune de cât de a fi ca un idol, *adorat și tămâiat?*

Este El în fine un fel de *N'aude, N'avede, N'a-greul pământului* din basmele populare?... Nu! Susținem că el este și trebuie să fie *o rațiune, o inteligență și o voință*. Căci, de la cei ce nu sunt nici rațiune, nici inteligență, de la cei ce nu au voință, cari prin urmare, *nu sunt ființe cugetătoare*, nici o lege fie politică, fie civilă, *nu cere jurământ*“.

Alegătorul liber de Vineri 20 Februarie, 1876.

Ei, d-lor? Cum s'a făcut, dați-mi voe să vă întreb acésta, cum s'a făcut schimbare la față? Care dintre d-vóstră a rămas fidel principiilor în numele cărora diceți că ne-am presintat alegătorilor?

În care parte, într'a noastră sau a d-v., se gă-sesc scamatorii de principii și falșificatorii de doctrine?

„Nu răspundeți? Se înțelege de la sine.

Am însă, d-lor, ceva mai precis, căci de! o teorie așa numai în principiu, vagă, că Regele este o voință, o inteligență; nu prea pune punctul pe i, am ceva mai precis, am proza iscălită de d. Stătescu, și care glăsuște ast-fel:

„Să se retragă de la putere miniștrii ordinari, și să se prețină partidul d-lor la alegeri numai cu propriile sale puteri. În tot timpul acesta, de la încetarea actualei legislațiuni până la alegerea nouelor Camere, *puterea să fie încredințată în mâinile unor oameni neutri*, și având numai de misiune să țină balanța egală între toate partidele și a face să se respecte legile și dreptul fie-căruia și, *dacă s'o mai alege sdravănă majoritatea* cu care ve mândriți, să rămânem noi de minciună.

Faceți experiența acésta, pronunțe-se țara pentru *partidul ordinii* în aceste condiții și declarăm că ne vom supune și noi și vom intra în partidul ordinii“.

Vom intra în partidul ordinii!

Ce? erați atunci în glóta desordinei?

Vă credem pe cuvânt, pentru acésta nu avem nevoie de probe.

„Până atunci însă, urmédând Stătescu în *Alegătorul Liber*, încetați de a vă face reprezentanții țerei și de a mă vorbi de libertatea alegerilor“.

Semnat: Egar Stătescu. („Alegătorul liber.“
Martie 12).

Ce dăce d. ministru al dreptății, dicem noi acum să se facă, alegeri libere, să se dea garanții și dacă s'o mai alege iar sdravănă majoritatea d-v. să fim noi de minciună. (Aplause din partea opoziției).

D. *Ministru al justiției*: Se cunoste că nu știu ce era pe atunci.

D. *N. Voinov*: Eū știū ce era pe atunci, d-le Stătescu; mi dai voe să denunț? E bine să fim cumpătați în discuțiune; așa nu voiū spune dacă nu mă veți sili.

D. *Al. Djuvara*: Eū, d-lor, citește ce este scris în „Alegătorul Liber“ nu cunosc arcaele trecutului d-văstră politic și nu știū dacă afară de păturile, de altminteri destul de josnice, pe cari le cunoste țara, aveți la pasivul d-văstră adâncimi mai tinose.

Cari vē erau atunci teoriile, credințele politice, și cari vē sunt astă-đi convinețiunile?

Nu mai știū când să vē credem?

Cum vedeți, d-lor, cererea este precisă, ea nu se pôte tăgădui.

Dar am și ceva mai precis. Într'adevăr, prin organul autorizat al d-lui Stătescu, astă-đi mare logofăt al dreptății, se cerea alegeri libere și intervenirea directă a Suveranului, adică ceea-ce cerem și noi astă-đi; ați cerut ce-va mai mult...

Oare onor. d. Pherekyde, care este pe banca ministerială, nu și mai aduce aminte? D-sa într'adevăr, a fost însărcinat să mērgă la Palat și să

cără Majestății Sale usagiul dreptului Său de *veto*, asupra convențiunii comerciale cu Austria.

Apoi când d-văstră ați mers cu teoria intervenirei până acolo, în cât să cereți Majestății Sale usagiul dreptului Său de *veto*, mai aveți dreptul să vorbiți în potrive intervenirei Majestății Sale în desbateri? (Aplause). Ce cere opozițiunea ați Majestății Sale? Cere ea ca Regele să intervină să dea la o parte pe miniștrii pentru un anume act de administrațiune?

Nu. Opozițiunea cere un singur lucru: Să se suspende presiunea guvernamentală în timpul alegerilor; să înceteze despotismul, să începă libertatea.

Și nu credeți d-văstră că alegerile libere să impun?

Ele se impun pentru majoritate; destul, de când cu votul alb la urnă albă, ne spuneți că aveți puterea cu d-văstră!

Ca să dovediți acésta, ce probă mai puternică decât alegerile făcute în libertate, făcute, cum dicea Stătescu, sub un minister neutru care să țină balanța, cu nepărtinire. Când veți face acésta probă și veți învinge, nimeni în acésta țară nu va mai putea tăgădui autoritatea morală de a face legi; pentru moment însă acésta autoritate este tăgăduită formal (Aplause).

Alegeri libere se impun și pentru Majestatea Sa, căci nu va mai putea atunci fi un manifest iscălit de trei ómeni politici considerabili în care să

dică că răspunderea situației actuale nu va mai cădea asupra — voiū putea dice de astă dată — celor 7 umbre, ci asupra aceluia care le proiectează...

D. *ministru al justiției, Eug. Stătescu*: Ați uitat că s'a ȃis de acum 5 ani, de când s'a revizuit legea electorală și Constituția, și atunci ați fost cu majoritatea.

D. *Al. Djuvara*: d-le ministru al dreptăței, n'am uitat nimic, dar nervositatea d-vóstră v'a împiedicat să asistați la desbateri, tocmai când vorbiam de ceea-ce este scris în lege și ceea-ce se aplică în fapt. Imi pare rēu dacā nu ați auȃit, veți putea ceti. Nu numai pentru garantarea libertăței alege-rilor, trebuie să intervii Regele, dar încă, dar mai ales, pentru garantarea prestigiului Corónei. In adevēr când vorbiți astāȃi de dinasticism, când vedem scris în răspunsul ce faceți Adresei, că:

„Orī-ce încercāri temerare, carī ar căuta satisfacerea unor atribuțiuni nesocotite în afarā de marginile constituțiunei Statului român, ar fi aȃi cu neputinȃ....

Mie cuvēntul *aȃi* 'mī amintește o întrégă epocā din istorie. (Aplause din partea opoziției). *Aȃi* ar fi cu neputinȃ o tentativă îndrāsnēȃ.... Dar *erī!* (Aplause din partea opoziției). Dar *māine?* (Aplause din partea opoziției). Apoi d-lor, când spuneți în răspunsul la discursul Tronului, că aceste tentative se vor sfārāma de spiritul de ordine și sta-

bilitate, acest cuvânt de *stabilitate* mă amintește
versuri tot ale d-văstră, din „*Alegătorul liber*“.

Iată ce cugetați d-văstră de pricipiul de sta-
bilitate:

„Ținem la stabilitate,

Insă și la libertate.

Căci prin ea

Măria-ta

Astăzi ești pe acest Tron.

Te rugăm să fii drept Domn!

(Aplause din partea opoziției).

Iată care era părerea d-văstră despre stabili-
tate atunci.

Cât despre *ordine*, mă mulțumesc să vă sem-
nalez un articol al d-lui Eugen Stătescu, intitulat
„*partitul ordinei*“ și publicat tot în *Alegătorul*.

Să vă mai vorbesc ore de acele pamflete ne-
rușinate cari ajung iar la piciorele Tronului ca o
injurie și ca o sfidare? Să vă vorbesc ore de Spi-
onul Prusian? (Aplause din partea opoziției).

Să vă vorbesc de prosa lui Iordache Vulpescu?
Să vă vorbesc de prosa baronului de Hahn? (A-
plause din partea opoziției). Proasă, nu de *han*, de
cârciumă. (Haritate, applause din partea opoziției).

Să vă vorbesc de faimósele nichiperciade?

Nu, d-lor, respectăm prea mult această incintă
ca să o stropim cu noroiul ce plămădeți odinioară.

Dar, d-lor, atacurile la adresa M. S. s'au făcut
și într'un mod mai subțire în formă. Cine a dis:

Când trăiam sub Vodă Ghika, în o staize

Ne crescea părul și chica, den în infraz d

Când veni Vodă-Știrbei, oaz în fraz d

Punea plugul unde vreî, an în fraz d

De când cu Carol întâi, an în fraz d

Nu mai avem căpătâiu, an în fraz d

(Alegătorul liber, 21 Martie 1875).

Cine a spus acestea, dacă nu un membru al partidului d-văstră, d. Opran? Aceste versuri stau scrise și iscălite în Alegătorul liber. (Aplause din partea opoziției).

Ideile d-văstră de erî le știu dar, ne mai rămâne, d-lor, să cunôștem, sau mai bine dis, să amintim ideile d-văstră de ađi.

Și atunci când vom pune față în față purtarea ce ați avut odinióră cu Tronul și pe acea de astăzi, noi vom încerca să arătăm, ce lustru ați aruncat d-văstră asupra Corónei de oțel.

Astăzi dar dinasticismul d-văstră prin ce se traduce? Prin procesul lui Panu, prin procesul lui Mârzescu, prin procesul lui Toni, prin procesul lui Pastia! Condeele d-văstră stipendiate scriu prin străinătate că niște ómeni de uliță au îndrăsnit să scrie pamflete la adresa Majestății Sale! Când însă într-o țară un fost ministru, două profesori de facultate, un profesor de gimnaziu și un gazetar cunoscut, scrie sub iscălitura lor apeluri la Majestatea Sa, aveți d-văstră dreptul să diceți că în țară nul

există o mișcare adâncă și că cestiunea intervenirei Regelui nu este pusă?

Ați făcut procese de presă: ați uitat că procesul atrage dupe densusul *desbateri*. Ați târit prestigiul Coronei pe la ușile tribunalelor. l-ați pus în discuțiunea comisiunilor universitare; pentru ce?

Creșut-ați ore că respectul, că iubirea țarei pentru Rege se va impune prin *frică* și că lanțul de scandaluri și de pușcării cu care ați înconjurat Palatul, va feri demnitatea Coronei?

Nu prin frică, implântă o dinastie rădăcinii puternice în inima națiunilor, ci prin virtutea publică, prin respectul legilor, prin împlinirea datoriei.

V-ați făcut că apărați Coróna, care nu era atacată de cât în imaginațiunea d-vóstră bolnavă, și ați uitat că pamfletarii de odinióră nu pot se aibă autoritatea morală ca să apere o dinastie. (Aplause din minoritate).

De altminteri, nu de astă-đi căutați să insinuați că opozițiunea este rău voitóre Regelui, precum nu de astă-đi ați început meseria de adulațiune lângă Tron.

Citiți, d-lor, prosa oficială în *Monitor*, pe la aniversări, pe la sfințiri de biserici, pe la sêrbători, pe la ocațiuni plecăciune dinastică!

Eū nu citese nici-o-dată fără un profund desgust prosa baronului de Hahn devenit consilier al Coronei, prosă a cărei flori de retorică ajungênd la treptele Tronului, mi amintesc inflo-

rirea buruenilor de distrugere, cari nu cresc pe scările palatelor de cât ca să despice pietrile și să arunce ruina și desolațiunea. (Aplause din minoritate). Căci tóte puteți să le faceți, d-lor, un lucru numai nu.

Nu veți putea face ca țara să uite, nu puteți să ștergeți trecutul.

Prosa d-vóstră bombastică și laudele umflate — mai înjurióse pentru Rege de cât insultele trecute cu care căutați să-l atingeți — nu va putea rescumpăra purtarea din trecut.

Zadarnic veți scrie în organele d-vóstră că dacă :

„Coliseul ne vorbesce de puterea împărăției romane; catedrala St. Petru de puterea papalității; Westminster despre însemnătatea parlamentului britanic; Tuileriele despre timpurile de strălucire ale Burbonilor...; *castelul Peleş ne vorbește noă și va vorbi generațiunilor viitoare despre reninvierea României și despre regatul românesc.*

(*Voința Națională*, 30 Oct. 1887.)

Când țara citește aceste laude aduse de d-vóstră castelului Peleş, ea și aduce aminte și de chipul cum ați judecat în vremuri terenul pe care s'a clădit acest castel. Țara nu póte să uite că atunci când eforia spitalelor a cedat Regelui muntele Piatra-Arsă pe care s'a clădit Peleşul, d-vóstră scriați aceste rânduri :

„Neîndoios este că jaful, sacrilegiul, numit Piatra-Arsă, a provocat o desiluziune pe un tărâm

încă mult mai nefavorabil Domnitorului: pe tărâmul interesului personal.....

„Rău ai făcut, Măria Ta, când în cestiunea Strousberg ai pus țării cuțitul la gât prin abdicare, spre a o sili să voteze zecimi de milioane *pentru principii prusieni mărturiți și nemărturiți*. Dar și mai rău ai făcut, Măria Ta, din punctul de vedere personal *de ai luat din sânta avere a spitalelor pe un preț de nimic*, un bun atât de însemnat și care trebuie să rămână atât de alienabil ca muntele Piatra-Arsă. Dacă în locul faptelor bune și laudabile se vor vedea tot *concursuri date străinilor* spre ruina țării, ca în cestiunea Strousberg, tot *poște* ca acea care *răpi Piatra-Arsă* din averea spitalelor, *atunci națiunea comparând prezentul cu trecutul, va regăsi în regimul de astăzi capacitatea regimelor fanariote.*

Românul, 7—8 Decembrie 1873.

Aiurea încă scrieți și mai deslușit:

“Eforia a solicitat în mai multe rânduri de la Măria Ta, să bine-voescă a lua sub patronagiul său stabilimentul de la Sinaia, și că *acel patronagiu nu s'a putut dobândi, de cât cu prețul a 1000 pogone din Piatra-Arsă.*

Desinteresată și filantropică patronare!

Nu s'a primit, de altminteri, pentru 2270 pogone din cari 1233 pădure, decât 46,046 lei, adică *câte 20 lei pogonul de pădure sau munte.*”

„Incă un gheșeft!“

(*Românul* 12 Ianuarie 1874).

Iată auspiciile sub cari s'a cumpărat terenul pe care s'a clădit *Peleşul*, pe care l puneți alături cu Coliseul, St. Petru, și Tuileriile ca să vorbească generațiunilor viitoare despre reînvierea României și despre strălucirea regatului românesc! (Aplause).

Și vă găsesec îndrăsneți, d-lor miniștrii, ca după ce ați spus Regelui că face gheșefturi, după ce ați comparat domnia lui cu regimul fanarioților, după ce ați spus că a răpit averea săracilor și a bolnavilor, să veniți să faceți protestațiuni de dinasticism?

Impostorul care aruncă pe ferestre murdării în biserică nu are dreptul să intre pe ușă să cânte sântele leturghii. (Aplause).

Ați fost, d-lor colectivști, în tot-d'auna revoluționari și antidinastici; ieri ați voit să revoluționați ulița în contra puterii constituite, ați revoluționați puterea în contra poporului. (Aplause din partea minorității).

Ieri revoluționari, răsturnători de meserie, și ați curtețani, dinastici de intereres (Aplause din partea minorității): n'ați știut nici-o-dată să păstrați atitudinea verticală a omului care respectă fiind-că știe să se respecte pe sine! (Aplause din partea minorității).

În anul 1876 ați căutat să pătați strălucirea

Corónei, ađi la 1887 căutați să pătați strălucirea suveranității naționale; atunci ați atentat la o Majestate, ađi atentați la alta. (Aplause din partea minorității).

Cea d'ântăiū Majestate nu numai că ne a er-tat; dar și ne a și recompensat, *la clemence est l'aumone des Rois* (clemența este pomana regilor).

Nu știū însă dacă suveranitatea a doua, dacă poporul român, vė va ierta insultele ce ı-ați făcut. (Aplause din partea minorității). Dacă nu ne-ați distrus, d-lor. de cât credințele, speranțele ce aveam asupra partidului liberal, reprezentat prin d-vóstră, nu ar fi nimic; nu pierde liberalismul pentru că pier aceia cari ı-au escamotat formula; dar ați făcut mai mult, ați venit și ați vestejit ilusiile nóstre asupra trecutului.

Citindu-vė prosa de odiniórá și prosa d-vóstre de astă-đi. vėzėnd ce contrast este între cugetările de atunci și cele de acum, am fost siliți să ne pătrundem că inimile d-vóstre aū fost în tot-d'a-una vacante de convincțiuni. Protestațiunile de liberalism, frasele, le vedem pretutindenı. *credința* nu o vedem nicăieri și, nu a putut fi drapel liberal petecul đin care s'a croit livrele dinastice atât de potrivite pentru partidul ordinei și al stabilității. (Aplause prelungite din partea minorității).

D-lor, istoria este implacabilă, ea nu vrea să știe nici de cumuncatele din *Monitor*, nici de aplauzele maiorității, și atunci când se cer alegeri

libere, și când alegeri libere nu se dau, iată ce ne spune istoria că se întâmplă:

„Dreptul electoral este legitimitatea popórelor și acei ce atentéză la dënsul, împing popórele să atenteze la legitimitatea legilor“.

Iată ce zice istoria. (Aplauze.)

Aceste cugetări, aceste lecțiuni ale istoriei, vë preocupă și pe d-vóstre odiniórá, căci găsesce în *Alegëtorul Liber*, căruia încredințați gândurile d-vós-tră, acéstă citațiune:

„Pretudindení, unde sunt ómení carí cugetă, iar nu glóte făcute pentru a purta jugul, se va forma un partid care va voi să mérgă înainte. Dacă acest partid nu găsesce înaintea sa de cât un minister, acest partid nu va fi de cât antiministerial; *dacă piedica însă se află în suveran, partidul din necesitate va deveni anti-dinastic.* Opozițiunea nevězënd altă soluțiune de cât în întrebuintărea forței, spiritul de insurecțiune va devini general. *Astfel poporulú celú mái blánd i se va da un temperament revoluționar; căci între spiritul revoluționar și între spiritul de servilitate, care aprobă tot și rabdă tot, nu póte să fie mijloc de îndoială*“. (Aplauze).

Ați auzit, d-lor consilierí ai Corónei, numai glótele făcute pentru jug pleacă grumajiú la porunca stăpánitorilor; națiunile libere 'și recuceresc în tot-d'a-una puterile încátușate, își resbună în tot-d'a-una insultele aduse indepedenței lor!

Cine v $\ddot{e}$ autoris $\ddot{a}$ s $\ddot{a}$ crede $\ddot{t}$ i c $\ddot{a}$ poporul rom $\ddot{a}$ n apar $\ddot{t}$ ine gl $\ddot{o}$ telor f $\ddot{a}$ cute pentru a purta jugul? Ce v $\ddot{e}$ indrept $\ddot{a}$ tesce s $\ddot{a}$ n $\ddot{a}$ d $\ddot{a}$ jdui $\ddot{t}$ i c $\ddot{a}$ poporul rom $\ddot{a}$ n nu face parte din na $\ddot{t}$ ionile libere cari resbun $\ddot{a}$ injuriile ce i se aduc?

D-lor, se int $\ddot{e}$ mpl $\ddot{a}$ adesea ca apa tin $\ddot{o}$ s $\ddot{a}$ a b $\ddot{a}$ l $\ddot{t}$ ilor s $\ddot{a}$ sece; se int $\ddot{e}$ mpl $\ddot{a}$ adesea ca in con $\ddot{s}$ tiin $\ddot{t}$ a unor $\ddot{o}$ men $\ddot{i}$ s $\ddot{a}$ se sleiasc $\ddot{a}$ aspira $\ddot{t}$ ionile gener $\ddot{o}$ se. Isov $\ddot{o}$ rele sub $\ddot{t}$ iri $\ddot{s}$ i nesigure nu pot hr $\ddot{a}$ ni nimic durabil.

Apele m $\ddot{a}$ rei ins $\ddot{a}$, nu se pot seca.

Con $\ddot{s}$ tiin $\ddot{t}$ a na $\ddot{t}$ ionilor nu se p $\ddot{o}$ te nimici. (Aplauze).

Apele m $\ddot{a}$ rei a $\ddot{u}$ refluxul lor, ele se retrag c $\ddot{a}$ te o dat $\ddot{a}$ $\ddot{s}$ i descoper $\ddot{a}$ privire $\ddot{i}$ nisipul umed $\ddot{s}$ i lucitor al malurilor; consciin $\ddot{t}$ a na $\ddot{t}$ ionilor biciuit $\ddot{a}$ p $\ddot{a}$ n $\ddot{a}$ la s $\ddot{a}$ nge, sub ap $\ddot{a}$ sarea incordat $\ddot{a}$ a violen $\ddot{t}$ e $\ddot{i}$ $\ddot{s}$ i a corup $\ddot{t}$ ione $\ddot{i}$, pare asemen $\ddot{i}$ c $\ddot{a}$ se retrage c $\ddot{a}$ te odat $\ddot{a}$, descoperind despotismului noi drepturi de c $\ddot{a}$ lcat in pici $\ddot{o}$ re.

C $\ddot{a}$ nd ins $\ddot{a}$ fluxul m $\ddot{a}$ rei vine, apele turburate surprind adesea pe nesocotitul care a p $\ddot{a}$ sit prea departe, $\ddot{s}$ i atunci nenorocire lui.

Nenorocire $\ddot{s}$ i guvernului indr $\ddot{a}$ snet $\ddot{e}$ care va incerca s $\ddot{a}$ calce in pici $\ddot{o}$ re libert $\ddot{a}$ tile publice in c $\ddot{e}$ sul c $\ddot{a}$ nd con $\ddot{s}$ tiin $\ddot{t}$ a na $\ddot{t}$ ione $\ddot{i}$ se de $\ddot{s}$ t $\ddot{e}$ pt $\ddot{a}$, c $\ddot{a}$ nd sufl $\ddot{a}$ cu putere furtuna revindec $\ddot{a}$ rilor! (Aplauze prelungite din partea opozi $\ddot{t}$ ione $\ddot{i}$).

